

TURİST REHBERLERİNE YÖNELİK HACİBEKTAŞ ÖREN YERİ EĞİTİM PROGRAMININ GELİŞTİRİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. İlgar BAHARLU

Bu çalışma DKMP24-1 No'lu İhtisaslaşma Projesi kapsamında yürütülmektedir.

04.04.2024 - 24.09.2025

“ PROJENİN ÖZETİ ”

Bu çalışmada kültürel miras ve inanç turizminin önemli destinasyonlarından biri olarak Hacı Bektaş Veli Ören Yeri ele alınmakta ve bu destinasyonun turist rehberleri tarafından etkili tanıtımı ve anlatımına ilişkin bir eğitim programının tasarlanması amaçlanmaktadır. Projenin konusu, turist rehberlerine yönelik Hacıbektaş ören yeri eğitim programının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi şeklinde belirlenmiştir. Turistlerin Hacı Bektaş Ören Yeri'ne gerçekleştirdikleri ziyaretlerde, ihtiyaç duydukları bilgileri alabilmeleri gerek bölge turizmine gerekse Hacı Bektaş Veli'nin felsefesinin yayılmasına önemli katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Bu bilgilendirme sürecinde, en önemli role sahip paydaşların başında turist rehberleri gelmektedir. Bu bağlamda bölgeyi gezdirecek olan turist rehberlerinin Hacı Bektaş Veli Dergâhi ve Alevilik-Bektaşilik hakkındaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılmasına katkı sağlamak amacıyla, projenin konusu "Nevşehir Rehberler Odası'na (NERO) kayıtlı turist rehberlerine yönelik olarak Hacıbektaş Ören yeri odaklı sertifikalı bir eğitim programı oluşturmak şeklinde belirlenmiştir. Projenin ana amacı söz konusu eğitim programının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir. Belirtilen amaçlar doğrultusunda, programın içeriğinin oluşturulması, yeterliliğinin ölçülmesi ve elde edilen veriler çerçevesinde gözden geçirilmesi gibi aşamaları içeren projenin araştırma kısmında, çok aşamalı değerlendirme deseni kullanılmıştır.

Buna göre, eğitim içeriğinin oluşturulması öncesinde ihtiyaç analizi ile ön test uygulanmıştır. Eğitim sonrasında ise başarı testi, öğrenme günlükleri ve program değerlendirme formu aracılığıyla nicel ve nitel veri toplanmıştır. Araştırmanın örneklem tekniği ise maksimum çeşitlilik örnekleme olarak belirlenmiştir. Buna göre araştırmanın iki çalışma grubunu teşkil eden örnekleme; eğitime gönüllülük esasına dayalı olarak ön kayıt yaptırılan Nevşehir Rehberler Odası'na (NERO) kayıtlı kırk (40) turist rehberlerinden oluşan katılımcılar; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümündeki on üç (13) öğretim elemanı ve NERO Yönetim Kurulunun sekiz (8) üyesinden oluşmuştur. İhtiyaç analizinden elde edilen veriler doğrultusunda eğitim içeriği belirlenmiş ve hazırlanan içerik üç günlük teorik ve uygulamalı dersler halinde programa dönüştürülmüştür. HOYSEP'in değerlendirilmesi için geliştirilen 52 soruluk çoktan seçmeli testin, ön test (41 katılımcı) ve son test (37 katılımcı) uygulamalarında elde edilen verilerle yapılan analizler sonucunda, programı değerlendirmek için yeterli geçerlilik ve güvenilirlikte olduğu görülmüştür. Analizler sonucunda turist rehberlerinin Hacı Bektaş Ören Yerine dair yetkinliklerini geliştirme noktasında HOYSEP etkili bir program olarak öne çıkmıştır. Özellikle programda yer alan Alevi-Bektaşiliğin Tarihi dersinin katılımcılar üzerindeki etkileri daha yüksekken Kültürel Miras ve İnanç Turizmi dersinin etkileri daha sınırlı düzeyde kalmıştır. Hacıbektaş Ören Yeri'ne dair alana özel geliştirilmiş, ampirik ve analitik değerlendirmeleri gerçekleştirilmiş sertifikalı ilk eğitim programı olması bu projenin özgünlüğünü oluşturmaktadır.